

Ước lượng khoảng tin cậy

Ước lượng μ :

Trên 1 mẫu				Trên 2 mẫu phụ thuộc	
	Biết σ^2	Chưa biết σ^2 $n \geq 30$	Chưa biết σ^2 $n < 30$		
Bước 1	$\bar{X}$	$\bar{X}, S$	$\bar{X}, S$	Bước 1	$d_i = X_{1i} - X_{2i}; \quad \bar{d} = \frac{\sum_{i=1}^n d_i}{n}; \quad S_d = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (d_i - \bar{d})^2}{n-1}}$
Bước 2	$\varepsilon = Z_{\frac{\alpha}{2}} \frac{\sigma}{\sqrt{n}}$	$\varepsilon = Z_{\frac{\alpha}{2}} \frac{S}{\sqrt{n}}$	$\varepsilon = t_{\alpha/2; n-1} \frac{S}{\sqrt{n}}$	Bước 2	$\varepsilon = t_{(n-1; \alpha/2)} \frac{S_d}{\sqrt{n}}$
Bước 3	$\mu \in (\bar{X} \pm \varepsilon)$	$\mu \in (\bar{X} \pm \varepsilon)$	$\mu \in (\bar{X} \pm \varepsilon)$	Bước 3	$\mu_1 - \mu_2 \in (\bar{d} \pm \varepsilon)$

Trên 2 mẫu độc lập			
	Biết σ_1^2, σ_2^2	n_1 và $n_2 \geq 30$ Chưa biết σ_1^2, σ_2^2	n_1 hoặc $n_2 < 30$ Chưa biết σ_1^2, σ_2^2
			$\sigma_1^2 = \sigma_2^2$
			$\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$
Bước 1	$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	$\bar{X}_1, \bar{X}_2, S_1, S_2$	$\bar{X}_1, \bar{X}_2, S_1, S_2$
Bước 2	$\varepsilon = Z_{\frac{\alpha}{2}} \sqrt{\frac{\sigma_1^2}{n_1} + \frac{\sigma_2^2}{n_2}}$	$\varepsilon = Z_{\frac{\alpha}{2}} \sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}$	$\varepsilon = t_{\alpha/2; df} \cdot S_p \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}}$ $df = n_1 + n_2 - 2$ $S_p = \sqrt{\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}}$
Bước 3	$\mu_1 - \mu_2 \in (\bar{X}_1 - \bar{X}_2 \pm \varepsilon)$		

Ước lượng p :

Trên 1 mẫu		Trên 2 mẫu	
Bước 1	$f = \frac{m}{n}$ với m = số phần tử có tính chất A trong mẫu	Bước 1	n_1, n_2, f_1, f_2
Bước 2	$\varepsilon = Z_{\alpha/2} \sqrt{\frac{f(1-f)}{n}}$	Bước 2	$\varepsilon = Z_{\alpha/2} \sqrt{\frac{f_1(1-f_1)}{n_1} + \frac{f_2(1-f_2)}{n_2}}$
Bước 3	$p \in (f \pm \varepsilon)$	Bước 3	$P_1 - P_2 \in (f_1 - f_2 \pm \varepsilon)$

Ước lượng σ^2 :

Biết μ	Chưa biết μ
$\frac{nS^{*2}}{\chi_{\alpha/2}^{2(n)}} \leq \sigma^2 \leq \frac{nS^{*2}}{\chi_{1-\alpha/2}^{2(n)}}$ <p>với $S^{*2} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (x_i - \mu)^2$</p>	$\frac{(n-1)S^2}{\chi_{\alpha/2}^{2(n-1)}} \leq \sigma^2 \leq \frac{(n-1)S^2}{\chi_{1-\alpha/2}^{2(n-1)}}$ <p>với $S^2 = \frac{1}{n-1} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{X})^2$</p>

Trên 2 mẫu		
	$\frac{S_1^2}{S_2^2} F_{1-\alpha/2}^{(n_2-1; n_1-1)} \leq \frac{\sigma_1^2}{\sigma_2^2} \leq \frac{S_1^2}{S_2^2} F_{\alpha/2}^{(n_2-1; n_1-1)}$	
	<p>Trong đó $F_{1-\alpha/2}^{(n_2-1; n_1-1)}$; $F_{\alpha/2}^{(n_2-1; n_1-1)}$ là phân phối Fisher, tra ở bảng tra 4.</p> <p>Chú ý: trong bảng tra, ta chỉ có giá trị $F_{\alpha/2}^{(n_2-1; n_1-1)}$ nên ta áp dụng công thức để tính</p> $F_{1-\alpha/2}^{(n_2-1; n_1-1)} = \frac{1}{F_{\alpha/2}^{(n_1-1; n_2-1)}}$	

Kiểm định giả thuyết thống kê

Điều kiện bác bỏ H_0 :

Kiểm định phía trái	Kiểm định phía phải	Kiểm định 2 phía
$Z < -Z_\alpha$	$Z > Z_\alpha$	$ Z > Z_{\frac{\alpha}{2}}$
$T < -T_\alpha^{n-1}$ (1 mẫu) $T < -T_\alpha^{n_1+n_2-2}$ (2 mẫu, $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$) $T < -T_\alpha^{df}$ (2 mẫu, $\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$)	$T > T_\alpha^{n-1}$ (1 mẫu) $T > T_\alpha^{n_1+n_2-2}$ (2 mẫu, $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$) $T > T_\alpha^{df}$ (2 mẫu, $\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$)	$ T > T_{\frac{\alpha}{2}}^{n-1}$ (1 mẫu) $ T > T_{\frac{\alpha}{2}}^{n_1+n_2-2}$ (2 mẫu, $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$) $ T > T_{\frac{\alpha}{2}}^{df}$ (2 mẫu, $\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$)

Kiểm định μ :

Trên 1 mẫu			Trên 2 mẫu phụ thuộc	
Đã biết phương sai σ^2	$n \geq 30$, Chưa biết phương sai σ^2	$n < 30$, Chưa biết phương sai σ^2	$d_i = X_{1i} - X_{2i}; \quad \bar{d} = \frac{\sum_{i=1}^n d_i}{n}; \quad S_d = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (d_i - \bar{d})^2}{n-1}}$	
$Z = \frac{\bar{X} - \mu_0}{\sigma} \sqrt{n}$	$Z = \frac{\bar{X} - \mu_0}{S} \sqrt{n}$	$T = \frac{\bar{X} - \mu_0}{S} \sqrt{n}$	$T = \frac{\bar{d} - \mu_d}{S_d} \sqrt{n}$	

2 mẫu độc lập				
		n ₁ hoặc n ₂ < 30, Chưa biết phương sai σ_1^2, σ_2^2		
Đã biết phương sai σ_1^2, σ_2^2	n ₁ và n ₂ ≥ 30, Chưa biết phương sai σ_1^2, σ_2^2	Biết $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$	Chưa biết $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$	
$Z = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)}{\sqrt{\frac{\sigma_1^2}{n_1} + \frac{\sigma_2^2}{n_2}}}$	$Z = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$	$T = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)}{S_p \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}}}$ $S_p = \sqrt{\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}}$	$T = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$ $df = \frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}\right)^2}{\frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1}\right)^2}{n_1-1} + \frac{\left(\frac{S_2^2}{n_2}\right)^2}{n_2-1}}$	

Kiểm định p:

Trên 1 mẫu	Trên 2 mẫu
$Z = \frac{f - p_o}{\sqrt{\frac{p_o(1-p_o)}{n}}}$	$Z = \frac{f_1 - f_2}{\sqrt{\bar{f}(1-\bar{f})\left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}} \quad \bar{f} = \frac{n_1 f_1 + n_2 f_2}{n_1 + n_2}$

Kiểm định σ^2

Trên 1 mẫu	Trên 2 mẫu
<div> $\begin{cases} H_0: \sigma^2 = \sigma_0^2 \\ H_1: \sigma^2 \neq \sigma_0^2 \end{cases}$ $\begin{cases} H_0: \sigma^2 \geq \sigma_0^2 \\ H_1: \sigma^2 < \sigma_0^2 \end{cases}$ $\begin{cases} H_0: \sigma^2 \leq \sigma_0^2 \\ H_1: \sigma^2 > \sigma_0^2 \end{cases}$ </div> $\chi^2 = \frac{(n-1)S^2}{\sigma_0^2}$ <div> <div>Bác bỏ Ho khi $\chi^2 > \chi^2_{n-1; \alpha/2}$ hoặc $\chi^2 < \chi^2_{n-1; 1-\alpha/2}$</div> <div>Bác bỏ Ho khi $\chi^2 < \chi^2_{n-1; 1-\alpha}$</div> <div>Bác bỏ Ho khi $\chi^2 > \chi^2_{n-1; \alpha}$</div> </div>	<div> $\begin{cases} H_0: \sigma_1^2 = \sigma_2^2 \\ H_1: \sigma_1^2 \neq \sigma_2^2 \end{cases}$ $\begin{cases} H_0: \sigma_1^2 \geq \sigma_2^2 \\ H_1: \sigma_1^2 < \sigma_2^2 \end{cases}$ $\begin{cases} H_0: \sigma_1^2 \leq \sigma_2^2 \\ H_1: \sigma_1^2 > \sigma_2^2 \end{cases}$ </div> $F = \frac{S_1^2}{S_2^2} \quad (gt \ S_1^2 > S_2^2)$ <p>Chú ý: Nếu $S_2^2 > S_1^2$ thì ta đặt ngược lại</p> <div> <div>Bác bỏ Ho khi $F > F_{\alpha/2}^{(n1-1; n2-1)}$ hoặc $F < F_{1-\alpha/2}^{(n1-1; n2-1)}$</div> <div>Bác bỏ Ho khi $F < F_{1-\alpha}^{(n1-1; n2-1)}$</div> <div>Bác bỏ Ho khi $F > F_{\alpha}^{(n1-1; n2-1)}$</div> </div> $F_{1-\alpha/2}^{(n1-1; n2-1)} = \frac{1}{F_{\alpha/2}^{(n2-1; n1-1)}}$

P-value

Kiểm định phía trái	Kiểm định phía phải	Kiểm định 2 phía
$P(Z \leq Z_{quan sát})$	$P(Z \geq Z_{quan sát})$	$P(Z \geq Z_{quan sát})$ $= 2(1 - P(Z \leq Z_{quan sát}))$
$P(t \leq t_{quan sát})$	$P(t \geq t_{quan sát})$	$P(t \geq t_{quan sát})$ $= 2(t \geq t_{quan sát})$

Chấp nhận H_0 khi $P > \alpha$ và bác bỏ H_0 khi $P < \alpha$